

LAÏS

houdt niet van platgetreden paden

De oude liedboeken zijn aan de kant geschoven, de draailier aan de wilgen gehangen. *The ladies' second song* heet de nieuwe cd van Laïs, maar de titel verwijst onmiskenbaar naar het tweede leven dat Laïs is begonnen. Op het nieuwe album doet de elektronica zijn intrede en hebben de middeleeuwse verhaaltjes plaats gemaakt voor de Ierse dichter William Butler Yeats. De dubbele lagen in zowel tekst als muziek maken het beluisteren tot een ware ontdekkingsreis. Ik sprak met Jorunn Bauweraerts, Annelies Brosens en Nathalie Delcroix over deze verrassende wending in hun carrière.

Tekst: Jeroen van Zuylen Foto's: Daan van Os

Heeft Laïs de folk definitief verlaten met *The ladies' second song*?

Jorunn: "Dat zou ik niet willen stellen. Ja, we zijn een heel andere weg ingeslagen, maar er zitten in een aantal nummers nog steeds folk-elementen. En de samenzang is gebleven, ook al is het anders. Maar het klopt, we staan nu wat verder af van de volksmuziek. Dat heeft niets met het folkwereldje te maken, we zijn altijd al breder georiënteerd geweest. Het was vooral de ontdekking dat het heel anders is om individueel te zingen."

Annelies: "Tot voor kort waren we gewend om altijd met z'n drieën samen te zingen. Dat

ging op een nogal geïjkte manier, daar zat geen uitdaging meer in. Je gaat bij die meerstemmige samenzang als het ware steeds hetzelfde trucje toepassen, dat sluipt erin. Je ontdekt: oei, ik leer niets meer bij."

Laïs legt intussen een interessant traject af. Het begon met lieflijke, traditionele folk. Nadat de eerste cd *Laïs* uit 1998 een succes was geworden koos de groep ervoor om te stappen van de kleine platenmaatschappij Alea naar het grote Virgin. Het leek erop dat Laïs het allemaal groots ging aanpakken en op zoek was naar het grote publiek. Bij velen bestond de vrees dat een commerciële instelling ten koste zou gaan van de muzikale

integriteit. Maar die vrees bleek ongegrond. De tweede cd *Dorothea* werd een echte folkplaat. Sindsdien volgden er enige opmerkelijke samenwerkingsprojecten waaruit blijkt dat Laïs niet van plan is platgetreden paden te bewandelen. Met Ludo Vandea, oud-zanger van Ambrozijn, werd het a capella-album *A la capella* opgenomen. En sinds enige tijd treedt Laïs op met cellist Simon Lenski van DAAU, wiens spel aardig avantgardistisch klinkt. Tussendoor kwamen de Kalmthoutse dames nog met een album gewijd aan Jacques Brel (*Douce victime*). En op concerten deinst Laïs niet terug voor vertolkingen van de Russische componist Sjostakovitsj.

Laïs schuwt het experiment niet. Wat drijft jullie?

Jorunn: "Ik vind het heel gezond dat er iets avontuurlijks in ons zit. Er zijn al zoveel gebaande wegen in de wereld. Veel mensen hebben etiketten nodig om die overal op te plakken. Ze nemen genoeg met één sound, dan is het duidelijk. En dan ontstaat er verwarring als dat patroon doorbroken wordt. Maar dat is juist nodig! Wij zijn begonnen toen we vijftien, zestien jaar waren, maar wij zijn natuurlijk niet meer die lieve maagdes van toen. Het zou bijna griezelig zijn als we niet zouden evolueren. Muziek moet waarachtig en eerlijk blijven. Dat zegt iets over je persoonlijke zoektocht in het leven. Over hoe je je voelt, welke mensen je ontmoet. Andere muzikanten bijvoorbeeld. Die komen we tegen in andere projecten, of in het Antwerpse muziek- en uitgaansleven, zoals dat nu is gegaan. De nieuwe cd is meer dan ooit de weerslag van de ontwikkeling die we hebben doorgemaakt tot nu toe. We kunnen ons nu meer terugvinden in de teksten, ook al zijn het andermans gedachten. De vertelseltjes uit de oude liedboeken stonden toch ver van ons af."

Nathalie: "Deze plaat is helemaal van onszelf, onze individuele karakters komen in het zingen nu beter uit. Van wat we vroeger deden hebben we geen spijt, maar wij zijn alle drie mensen die graag nieuwe uitdagingen aangaan. We spelen niet enkel lekker in het gehoor liggende nummers."

Jullie kunnen dus *doen wat je muzikale gevoel je ingeeft?*

Annelies: "Dat is wel ons uitgangspunt, ook altijd geweest. We weten dat we met de nieuwe plaat wat publiek zullen verliezen. Dat risico nemen we. We maken onze muziek en kunnen niet iedereen tevreden stellen. We hadden ook op veilig kunnen spelen, dan hadden we moeten blijven voortdoen op de oude weg. Velen zijn blij dat we deze keuze gemaakt hebben."

De teksten op *The ladies' second song* zijn doorspekt met mythologische thema's die vooral handelen over leven en dood. De Griekse mythe van *Leda en de zwaan* staat er zelfs twee maal op. De Nederlandstalige versie is een broeierig relaas van de geslachtsgemeenschap tussen Leda en de zwaan, de Engelse tekst is de poëtische benadering van dit thema door de dichter Yeats. De zwaan keert vaker terug bij Laïs en is zo'n beetje het symbool van de groep geworden. Hij siert ook het hoesje van *The ladies' second song*. Een ander symbool dat we op de foto's in de hoes terugvinden is de menselijke schedel. Jorunn blijkt er een fascinatie voor te hebben. Nog een duister onderwerp komt voorbij in *Item Sortilegium*, dat handelt over heksen. De tekst komt uit het boekje *Heksenprocessen* dat een van hen had gevonden op de rommelmarkt. Zo duister als de teksten zijn, zo is ook de muzikale begeleiding. Met name de gitaren van Elko Blijweert en Bjorn Eriksson zorgen voor zekere spanningsvelden vol dubbele lagen. De

gedoseerde elektronische bijdragen (door Dago Sondervan) zijn verantwoordelijk voor het moderne geluid. Nieuw voor Laïs is dat de meeste nummers in het Engels worden gezongen. En dat er enkele teksten van eigen hand zijn. Jorunn Bauweraerts heeft de gedichten voor deze cd uitgezocht en bewerkt. Ze heeft zich in Yeats verdiept en is bewust naar passende teksten gaan zoeken.

Jorunn heeft naar eigen zeggen niet specifiek iets met Yeats, toch een vrij moeilijk toegankelijk schrijver. Jorunn: "Ik vind het goed dat je gedichten vaker moet lezen om achter de betekenis te komen, dat er diepere lagen in zitten die je niet in één keer ontdekt. Die vond ik bij Yeats; zijn woordgebruik, sprookjes, die mythologische aspecten. Ook op *The ladies' second song* zijn de teksten in eerste instantie weinig toegankelijk. In die zin past Yeats goed bij de muziek. Bij eerste beluistering heb je niet alles gehoord. Het is een cd die groeit, hoe meer je ernaar luistert." Dat ook een tekst van de Chileense dichter Pablo Neruda op de schijf staat moeten we beschouwen als toeval. Dirk van Esbroeck heeft veel teksten van Neruda op muziek gezet, bij hem vond Laïs dus deze tekst.

Als ik opper dat ik het een wat duistere plaat vind, zijn de meningen verdeeld. Volgens Nathalie zitten er ook vrolijke teksten tussen en ze weet zo enkele voorbeelden te noemen. Jorunn: "In onze vroegere teksten werd precies verteld wat er gebeurde, hoe iemand met een mes werd vermoord. Nu zijn de teksten geheimzinniger en zit de gruwelijkheid meer verborgen in diepere lagen."

Konden jullie makkelijk de geschikte muzikanten vinden?

Jorunn: "We zijn bewust gaan zoeken. Natuurlijk onder bekenden van ons. We gingen bij optredens kijken en ook via via vonden we zo de meest geschikte muzikanten. Dago Sondervan, de drummer, was veel bezig was met elektronica en deed daar heel interessante dingen mee. Onder zijn invloed begon de omvorming naar het nieuwe Laïs. We wilden geen elektronica óm de elektronica, want dat is in wezen ook niet ons ding. De beats moeten subtiel zijn en onze stemmen, het typische Laïs-geluid, moeten herkenbaar blijven. Je hebt veel slechte beats. Als je niet oppast zit je met de verkeerde musici opgescheept, het komt heel nauw. Iemand als Hevia (Spaans doedelzakspeler – JvZ) slaat met zijn housebeats veel te ver door vind ik."

Hoe kwamen de nummers op The ladies' second song tot stand?

Annelies: "We zijn met de groep muzikanten een paar dagen naar de Ardennen gegaan en we zouden wel zien wat er ging gebeuren. Daar zijn de nummers feitelijk ontstaan. Vroeger gingen we dan met z'n drieën de zangpartijen uitzoeken. Nu werden ze door één van ons uitgewerkt, wat zorgt voor een heel ander soort harmonieën. Wat we nu doen is exploratie. Uiteindelijk komen onze individuele

stemkarakters nu beter tot uiting. We staan ook dicht bij de muzikanten dan in onze vorige settings, we zijn als groep meer een eenheid."

Jorunn: "De veranderingen hebben misschien ook consequenties voor onze optredens. Vroeger traden we vaak op bij middeleeuwse kastelen en zo, ons repertoire en onze presentatie paste daar zo goed bij. Maar nu maken we andere muziek. Of we weer in idyllische kasteeltuinen zullen staan is nog maar de vraag. Wel zullen we weer veel op festivals spelen."

Jullie hebben met velen samengespeeld, zoals met de mannen van Rum en in het project Folkwadaat.

Jorunn: "We hebben veel projecten gedaan. Op den duur waren we meer projecten aan het doen dan met Laïs bezig. Eén of twee projecten per jaar is genoeg. Wat jammer is: hoe interessanter het project is, of experimenter, hoe minder het betaalt. Misschien moesten we maar eens een project met Marco Borsato gaan doen, ha ha! Nee, wij klagen niet. Maar mensen denken wel eens dat wij veel geld verdienen. Maar we zijn geen tennisers of wielrenners!"

Laïs wil de komende tijd eerst veel gaan toeren, vanwege de nieuwe cd. Daarna wordt het tijd om weer wat nieuwe nummers te schrijven. Of iets experimenteels bij de hoorns te vatten. Of weer samen met Simon Lenski iets te ondernemen. Het nieuwe Laïs heeft vele opties.

Cd's:

Laïs (Alea 1998)

Dorothea (Virginmusic 2000)

A la Capella (Laïs en Ludo Vandea; mini-cd; Virgin 2003)

Douce Victime (Virgin 2004)

Documenta (Virginmusic EMI 2006)

The Ladies' Second Song (Bang! Music 2007)

Internet: www.lais.be

